

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante - MNP

Aprob,

Avocatul Poporului

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea Baia de Arieș, județul Alba

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2026

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, Centrul Zonal Alba, respectiv, domnul _____ jurist, doamna _____ psiholog și domnul _____ medic, consilieri ai Centrului Zonal Alba, am efectuat la data de 26.02.2026, împreună cu domnul _____ reprezentantul Organizației Neguvernamentale „Filantropia Ortodoxă” Alba Iulia, o vizită la **Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea Baia de Arieș**, (denumit în continuare CIAPAD, centru, cămin, serviciu social) cu sediul în orașul Baia de Arieș, str. Minerilor, nr. 21, județul Alba.

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile **Legii nr. 35/ 1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată**, în scopul îndeplinirii **mandatului MNP**, de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizitare). Astfel, efectuarea vizitei a presupus și solicitarea de copii de pe documente, purtarea unor discuții cu conducerea unității vizitate și cu personalul unității.

Pe parcursul vizitei au avut loc discuții cu domnul _____ președinte al Asociației Maria Eliseea, cu doamna _____ manager servicii sociale, precum și cu alte persoane prezente în serviciu.

Reprezentanții centrului vizitat au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei de vizită, au permis accesul în spațiile centrului (dormitoarele beneficiarilor, sala de mese, birouri personal, etc.), precum și la documentele solicitate de către membrii echipei de vizită.

Au fost consultate dosare, registre și alte documente, iar în urma vizitei, discuțiilor și analizei documentelor au rezultat următoarele:

2. Constatările rezultate în urma vizitei

a. organizarea centrului

Serviciul social Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea, cod serviciu 8790 CR-D-1 adică, Centre rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, este administrat de **Furnizorul de servicii sociale Asociația Maria Eliseea**, care este acreditat în baza prevederilor Legii nr.197/ 2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu Certificatul de acreditare seria AF nr. 008936/ 26.05.2023. Centrul **deține Licența de funcționare seria LF nr. 0000519/ 07.08.2024**, cu o valabilitate de 5 ani.

Această structură furnizează servicii de tip rezidențial, în baza unui acord cadru, încheiat între **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba** cu sediul în mun. Alba Iulia, bl. 1 Decembrie 1918, nr. 68, jud. Alba, **în calitate de autoritate contractantă și Asociația Maria Eliseea** cu sediul în loc. Baia de Arieș, str. Minerilor, nr. 21, jud. Alba, **în calitate de furnizor de servicii sociale**.

Serviciul social funcționează în baza prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/ 2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Legii nr. 448/ 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, a **HG nr. 268/ 2007** pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/ 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, a **Ordinului nr. 82/ 2019** privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități precum și a altor acte normative, ce reglementează acest domeniu.

Standardul de calitate aplicabil funcționării acestui serviciu se regăsește în **Anexa 1 la Ordinul nr. 82 / 2019** privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, emis de **Ministerul Muncii și Justiției Sociale**.

Scopul serviciului social este, acordarea de servicii de asistență socială pentru categoria de beneficiari vizată, respectiv persoane adulte încadrate într-un grad de handicap, deținătoare de certificat emis de Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba.

Serviciile sociale oferite în cadrul centrului sunt: informare și asistență socială/ servicii de asistență socială; consiliere psihologică; abilitare și reabilitare funcțională; îngrijire și asistență; asistență și suport pentru luarea deciziilor importante; integrare și participare socială și civică. De asemenea, în sfera funcționalității biopsihosociale, se urmărește formarea/

stimularea/ menținerea deprinderilor de viață independentă în planul cognitiv, al autoîngrijirii, comunicării precum și al interacțiunii și mobilității sociale.

Stabilirea măsurii de protecție privind admiterea într-un centru rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități este dispusă de către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba, ca organ de specialitate aflată în subordinea Consiliului Județean Alba.

Potențialii beneficiari ai centrului sunt persoanele adulte încadrate în grad de handicap, care se află în situații de dificultate/ situații de risc, pe care aceste persoane nu le pot depăși în familia naturală și pentru care autoritățile locale, de la domiciliu de reședință, nu au dezvoltate servicii sociale care să le acopere aceste nevoi. Sub aspectul eligibilității, beneficiarii serviciilor sociale acordate în cadrul centrului sunt persoane adulte cu dizabilități, care trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să dețină Certificat de încadrare în grad de handicap valabil, emis de Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba; să dețină Decizie de admitere eliberată de către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba; să aibă domiciliul sau reședința pe raza județului Alba; asistarea, îngrijirea, recuperarea sau protecția acestora, nu se poate/ nu se pot realiza la domiciliu, ori în cadrul centrelor de zi, care sunt organizate și funcționează în comunitatea locală.

Condițiile de admitere în cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Baia de Arieș sunt următoarele: **acte necesare** (documentar de instituționalizare) Cerere de internare/ admitere; Copie de pe actele de identitate- buletin / carte de identitate/ carte de identitate provizorie; Copie certificat de naștere, de căsătorie sau de deces al aparținătorului; Copie certificat de încadrare în grad de handicap; Adeverință de venit- pentru angajați sau Adeverință de la Administrația financiară de domiciliu, din care să rezulte venitul realizat la momentul solicitării; Documente doveditoare a situației locative- copie documente de proprietate, copie contract de întreținere, copie contract de închiriere, după caz; Ultimul talon de pensie, și după caz Decizie de pensie (administrativă sau medicală); Anchetă socială privind situația persoanei asistate și a familiei sale conform Anexei 6 din HG nr. 430/ 2008. de la primăria în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap; hotărârea judecătorească prin care s-a dispus: punerea sub interdicție, numirea de tutore, curator special, pot fi luate în considerare documentele care atestă introducerea acțiunii de punere sub interdicție, sub obligația solicitantului de a depune imediat hotărârea de soluționare a cauzei. (HCJ Alba nr. 296/ 2017, art. 34, alin. 1, lit. j).

Investigații paraclinice: (*radioscopie pulmonară, aviz epidemiologic, test HIV, AG HBS, VDRL, Ac HCV, examen coproparazitologic și hemoleucograma*); Scrisoare medicală și Aviz epidemiologic eliberate de către medicul de familie.

În cazul admiterii persoanei, furnizarea serviciilor sociale se realizează în baza unui **Contract pentru acordarea de servicii sociale**, încheiat între furnizorul de servicii și beneficiar/ reprezentant legal.

Atât **modificarea cât și încetarea măsurii de protecție** privind asistarea beneficiarilor la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea, se dispune de către **Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba**, în baza Raportului înaintat de către conducerea Asociației Maria Eliseea.

b. beneficiarii centrului

Beneficiarii serviciului social sunt persoane adulte cu vârsta de peste 18 ani, încadrate într-un grad de handicap, instituționalizate în baza Deciziei de admitere, emisă de către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Alba. Aceștia provin din Locuințele Maxim Protejate pentru Persoane Adulte cu Dizabilități nr. 1 și nr. 2 din Tiur, Blaj, județul Alba și din Locuința Maxim Protejată pentru Persoane Adulte cu Dizabilități nr. 7 din Galda de Jos, județul Alba.

La data vizitei, în centru se aflau instituționalizați 26 de beneficiari, respectiv **20 de bărbați și 6 femei**, cu vârste cuprinse între 24 și 86 de ani. Astfel, cei mai tineri 4 beneficiari fac parte din categoria 21-30 ani, 4 beneficiari categoria 31-40 ani, 6 beneficiari categoria 41-50 ani, 5 beneficiari 51-60, 4 din categoria 61-70 ani, 2 din categoria 71-80 ani și 1, cel mai în vârstă, din categoria 81-90 ani.

Din punct de vedere al **încadrării în grad de handicap** situația acestora era următoarea: gradul grav cu însoțitor/ asistent personal, 2 beneficiari; gradul grav fără însoțitor/ asistent personal, 1 beneficiar; gradul accentuat, 17 de beneficiari; gradul mediu, 5 beneficiari; gradul ușor, 1 beneficiar, iar ca și **tip de dizabilitate**, 19 beneficiari erau cu dizabilități mintale, 5 beneficiari cu dizabilități psihice, 1 beneficiar cu dizabilități fizice, și 1 beneficiar cu dizabilități asociate.

Rezidenții centrului dispuneau de **echipamente și dispozitive asistive**, precum, scaun cu toaletă, scaun de duș, cadru de mers, fotolii rulante (14 utilizatori), cârje de sprijin sau bastoane, care le asigurau mobilitatea atât la interior cât și la exterior.

Sub aspectul reprezentării legale, 5 beneficiari erau puși sub interdicție judecătorească, în cazul lor fiind instituită tutela, iar alți 5 beneficiari aveau desemnați curatori.

Programul activităților zilnice al beneficiarilor era următorul: 07:30 – 08:00 pregătirea pentru masă, 08:00 – 09:00 servirea micului dejun și administrarea tratamentului în sala de mese, 09:00 – 09:15 pauză de țigară, 09:15 – 10:30 activități de relaxare, 10:30 – 10:45

gustare, 10:45-13:00 activități de destindere, socializare, recuperare, 13:00 – 13:30 servirea mesei de prânz și administrarea tratamentului în sala de mese, 13:30 – 13:45 pauză de țigară, 14:00 – 16:00 program de liniște/ odihnă, 16:00 – 16:15 gustare, 16:15 – 19:00 activități de destindere/ socializare, 19:00 – 19:30 servirea mesei de seară și administrarea tratamentului în sala de mese, 19:30 – 21:30 program de seară, igienă, toaletă, 21:30 – 22:30 vizionare emisiuni tv, activități recreative, 22:30 – 07:30 program de odihnă.

Centrul pune la dispoziția beneficiarilor mijloace de comunicare cu membrii de familie/ prietenii, respectiv telefon, e-mail, iar camera de vizită este la dispoziția acestora, programul de vizite fiind zilnic, în intervalul orar 10:00-17:00.

În ceea ce privește menținerea legăturii cu familia sau cu alte persoane, 16 din beneficiarii centrului primesc vizite la centru sau apeluri telefonice de la rude sau cunoscuți, iar 10 dintre ei nu sunt vizitați/ căutați; rezidenții centrului pot pleca oricând în vizită, în familiile lor, în baza unui bilet de voie.

c. condițiile de cazare

Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea, funcționa într-un imobil cu două niveluri, respectiv parter și demisol, fostă cantină a Exploatarii Miniere Baia de Arieș, complet renovată și reconfigurată, în prezent proprietate a Asociației Maria Eliseea.

La parter (suprafață 510 mp), sunt amenajate cele 10 dormitoare ale beneficiarilor, cu suprafețe cuprinse între 19 și 27 mp, respectiv 2 camere cu câte 2 paturi și 8 camere cu câte 3 paturi, dispuse în jurul unui spațiu central, fiecare cameră având baie proprie, cu vas wc, chiuvetă și instalație de duș, iar în grupurile sanitare și pe holuri, erau montate suporturi de sprijin tip mână curentă.

Suprafețele dormitoarelor erau conforme standardelor specifice minime obligatorii, pereții și mobilierul acestora fiind personalizate cu fotografii, obiecte de decor sau obiecte aparținând beneficiarilor care le ocupau precum, cărți, aparatură radio-tv, toate acestea contribuind la crearea unui climat plăcut, cu caracteristici familiale.

Mobilierul din dormitoare, compus în principal din paturi, dulapuri individuale pentru efecte personale ale beneficiarilor, noptiere, era în stare foarte bună. De asemenea, lenjeria de pat (fețele de pernă, cearceafurile, păturile) și saltelele erau într-o stare bună fiind curate și igienizate, fără pete, rupturi sau cusături, iar geamurile camerelor dispun de plase de insecte și sistem de rabatare care permite închiderea/ asigurarea cu cheie.

Marcajele de pe ușile dormitoarelor (codul de culori), care ajută la identificarea gradului de autonomie al persoanei în caz de situație de urgență/ evacuare, sunt aplicate corespunzător statusului locomotor al beneficiarilor găzduiți în fiecare cameră, respectiv, roșu – pentru persoanele care nu se pot evacua singure, galben – pentru persoanele care necesită sprijin la evacuare, verde – pentru persoanele care se evacuează singure.

În zona parterului mai sunt amenajate sala de mese și pentru activități de socializare (activități comune), dotată cu 4 mese mari, 26 scaune, televizor, radio, internet, 4 canapele, în suprafață de 120 mp, un oficiu de bucătărie dotat cu plită electrică, mobilier specific de bucătărie, dozator de apă, cuptor cu microunde, cafetieră, 2 mese, o debara dotată cu chiuveță, duș, dulap, rafturi pentru depozitare, un grup sanitar destinat personalului, un spațiu de birou cu o suprafață de 27 mp, un izolator/ cameră intimă cu pat, noptiere, dulap, cu baie proprie, în suprafață de 27,49 mp, neutilizată la data vizitei, acesta servind ca loc de depozitare materiale și alimente neperisabile (sucuri îmbuteliate).

La demisol (suprafață 317,01 mp) funcționa o sală de fizio-kinetoterapie, compartimentată în 3 încăperi de câte 41,43 mp fiecare, dotate cu mese, scaune, pat de masaj și echipamente specifice precum, 1 spalier de perete, 3 biciclete statice, mingi, gantere, platformă de echilibrare, materiale pentru activități ludice, etc.

Apa caldă și încălzirea spațiilor centrului erau furnizate de cele două centrale termice cu combustibil lemnos, instalate într-o cameră tehnică de la demisol, alături de care era amenajată o spălătorie cu uscătorie (dotată cu 2 mașini de spălat, un uscător, rafturi depozitare) și 3 încăperi destinate depozitării articolelor de lenerie și efectelor personale ale beneficiarilor.

Centrul dispune de un sistem de supraveghere video, atât la interior cât și la exterior, camerele fiind amplasate doar în spațiile comune și beneficia de utilitățile existente la nivelul comunității, este împrejmuit cu un gard ce asigură vizibilitatea de la interior la exterior, și este racordat la rețelele de alimentare cu energie electrică și cu apă.

Curtea are o suprafață generoasă (suprafață de 861 mp.), cu mult spațiu verde, cu pomi ornamentali, spațiu verde, alee betonată și mobilier de grădină, specific activităților de recreere și socializare.

Toate spațiile de cazare ale centrului erau bine întreținute, curate, igienizate, iluminate cu lumină naturală pe timpul zilei și, de asemenea încălzite și ventilate corespunzător, atât natural (deschidere/ rabatare ferestre) cât și artificial, prin instalațiile de climatizare (calorifere).

Structura de personal a centrului este următoarea: manager servicii sociale – 1 post 8 ore/zi, asistent social – 1 post 2 ore/zi, asistent medical coordonator – 1 post 2 ore/zi, asistent

medical – 2 posturi 8 ore/zi, infirmier , 7 posturi 8 ore/zi, îngrijitor - 1 post 8 ore/zi, muncitor întreținere - 1 post 4 ore/zi, infirmier voluntar - 1 post 8 ore/zi, asistent medical voluntar - 1 post 8 ore/zi, kinetoterapeut 1 post - 2 ore/zi, 1 medic psihiatru cu contract de prestări servicii, (care se deplasează de două ori/ lună pentru evaluări și monitorizare, oferă consultanță telefonică și intervenție fizică, atunci când situația o impune), 1 psiholog cu contract prestări servicii 2 ore/zi, 1 kinetoterapeut cu contract de prestări servicii, 1 economist cu contract prestări servicii 8 ore/zi, 1 supervisor cu contract prestări servicii 2-3 ore/ședință.

Personalul angajat a fost instruit cu privire la temele prevăzute în standardele minime de calitate și la informații de actualitate și de interes pentru aceștia și pentru beneficiarii centrului, respectiv managerul, asistentul social, psihologul și asistentul medical, au realizat sesiuni de instruire a angajaților cu privire la: Prevederile Codului de Etică, Recunoașterea formelor de neglijare, exploatare, violență, tratament degradant, abuz emoțional, fizic sau sexual, Cunoașterea, însușirea și aplicarea procedurii privind protecția împotriva neglijării, exploatării, violenței și abuzului, Cunoașterea și respectarea drepturilor beneficiarilor, păstrarea confidențialității asupra datelor personale, informațiilor furnizate și primite în ceea ce privește beneficiarii centrului, Acordarea de prim ajutor, Modalități de comunicare, gestionare și negociere a conflictelor, Cunoașterea modalităților de realizare a activităților de îngrijire și asistență, Prelucrarea Procedurilor de lucru utilizate în cadrul centrului, Exercitarea dreptului la vot, etc.

Personalul participă periodic și la întâlniri de lucru, cu privire la problemele centrului, la actualizările legislative sau prelucrări ale altor noțiuni de interes, întocmindu-se minute ale acestor întâlniri.

Totodată, potrivit **Registrului privind perfecționarea continuă a personalului, pentru anul 2026**, sunt propuse spre a fi organizate lunar, sesiuni de instruire a personalului, vizând tematici referitoare la standardele specifice minime obligatorii de calitate, pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.

d. asistența medicală

Asistența medicală se asigură în incinta centrului unde există un spațiu dedicat, ca și cabinet medical, cu următoarele dotări: mobilier- un pat de consultație, birou, scaune, dulapuri pentru aparatul de urgență, medicația prescrisă beneficiarilor, documentele medicale și pentru păstrarea soluțiilor dezinfectante și aparaturii medicale existente (tensiometru, termometru, pulsoximetru, seringi, glucometru), chiuvetă.

Profilaxia generală și consulturile, în cazul afecțiunilor intercurrente, erau asigurate de către medicul de familie pe lista căruia, erau înscriși beneficiarii și care avea cabinetul în localitatea Baia de Arieș. Consultațiile medicale, în alte specialități (psihiatrie, neurologie, medicină internă, cardiologie, etc.) erau asigurate, în baza unui bilet de trimitere, eliberat de medicul de familie, prin prezentarea beneficiarilor la ambulatoriile de specialitate din rețeaua publică a sistemului de sănătate. Consultațiile de psihiatrie erau efectuate și în cabinetul din incinta centrului, conform unui contract de prestări servicii de 2 ori/ lună pentru evaluări și monitorizare, precum și consultanții telefonice și intervenție fizică ori de câte ori situația o impunea. În cazul urgențelor medico- chirurgicale, personalul de serviciu solicita prin apel telefonic 112, Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență- SNUAU, acordând primul ajutor până la sosirea ambulanței.

La data vizitei continuitatea furnizării asistenței medicale a beneficiarilor era asigurată de cei 3 asistenți medicali angajați, care își desfășurau activitatea în ture de 12/ 24 ore, în intervalul orar 8 la 20.

Activitatea medicală era consemnată în fișa de monitorizare a stării de sănătate a beneficiarilor care conținea evidența tratamentelor, internărilor, imunizărilor, recomandările medicilor specialiști pentru medicația administrată, în fișa de administrare tratament, în fișa de monitorizare a funcțiilor vitale, în registru de tură asistent medical, în registru consultații medicale medicină de familie, în registru consultații medicale psihiatrie, în registru consultații medicale externe, în condică medicamente, **în registru de evidență a produselor și substanțelor neuroleptice care însă nu era șnuruir/ sigilat și înregistrat în Registrul principal al centrului sau asociației, după caz, acesta fiind sub forma unor file perforate atașate într-un biblioraft. De asemenea, nici celelalte registre medicale nu erau înregistrate în Registrul principal, de intrări/ ieșiri al centrului.**

Se recomandă remedierea acestei situații, în sensul respectării elementelor specifice privind forma și conținutul unui registru, adică, numerotarea, șnuruirea/ sigilarea și înregistrarea acestora în Registrul principal al centrului/ asociației, după caz.

Cele mai frecvente afecțiuni cu care se confruntau beneficiarii centrului erau: retard mental, retard psihic profund cu elemente autiste atipice, tulburări de comportament, schizofrenie, tulburare afectivă bipolară, tulburare mixtă de personalitate, encefalopatie infantilă sechelară, epilepsie, Boala Parkinson, tulburare hiperkinetică, retard sever de limbaj, steaoză hepatică, Boala Parkinson, BPOC, hipertensiune arterială, gastrită, arteriopatie cronică obliterantă a membrelor inferioare, diabet zaharat de tip II, alte tulburări de metabolism.

Pe parcursul anilor 2025 și 2026 până la data vizitei, în rândul beneficiarilor centrului au avut loc 2 decese, unul în 2025 în Spitalul Orășenesc Câmpeni, pacient de 71 de ani cu pneumonie bilaterală și unul în centru, printr-un act suicidal prima facie, în 17 februarie 2026. În cazul suicidului, era vorba despre un beneficiar cu patologie psihiatrică cronică, aflat în sistemul de îngrijire și asistență socială de 19 ani, la care în data de 13 ianuarie 2026 erau consemnate în registrul de tură asistent medical, starea de agitație psihomotorie și ideatie suicidală, iar la recomandarea medicului psihiatru se administrează tratament de specialitate. Starea de agitație mai este consemnată în raportul de tură al asistentului medical din 14 ianuarie și 27 ianuarie. În 30 ianuarie a fost consultat de medicul psihiatru, continuând tratamentul prescris anterior. Din discuțiile cu personalul de îngrijire și asistență, deși evoluția a fost una favorabilă, în data de 17 februarie 2026 în jurul orei 07:00, personalul de tură al centrului, a fost anunțat de către un coleg de cameră al beneficiarului în cauză, că acesta se află căzut în baie. Personalul s-a deplasat imediat la fața locului și l-a identificat pe beneficiar, a inițiat manevre de prim ajutor și a alertat serviciile de urgență, prin apel 112.

La ora 07:17 a sosit echipajul medical de urgență, împreună cu organele de poliție, fiind continuate manevrele de resuscitare. La ora 08:12, echipajul medical a constatat decesul beneficiarului. Ulterior, a sosit un reprezentant al Serviciului Criminalistic pentru cercetarea la fața locului și la final cadavrul a fost preluat de către lucrătorii Serviciului Județean de Medicină Legală Alba, în vederea efectuării procedurilor specifice. Incidentul a fost raportat conform procedurilor legale către instituțiile competente, respectiv Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

Hrana zilnică a beneficiarilor centrului se asigură prin catering de la SC Foodplace SRL din Baia de Arieș.

Servirea mesei se făcea în sala de mese, sau la patul beneficiarului, în funcție de starea acestuia. Meniurile se întocmeau săptămânal, conțineau trei mese principale și două gustări în fiecare zi, erau vizate de către medicul de familie și de asistentul medical coordonator urmărindu-se asigurarea unei alimentații echilibrate și variate, în limitele alocărilor bugetare prevăzute de legislația în vigoare.

În ziua efectuării vizitei, **meniul** era următorul: **dimineața**- pâine, salam de vară, unt, ceai; **prânz**- pâine, ciorbă de pui, mâncare de cușcuș cu piept de pui și cartofi, suc; **cină**- pâine, cârnaț de casă cu muștar, ceai; pentru **gustarea** de la ora 10 măr, și pentru cea de la ora 17 turtă dulce. Hrana era proaspătă, suficientă atât cantitativ cât și caloric, iar din punct de vedere organoleptic era satisfăcătoare. Deși **la nivelul centrului existau 2 persoane cu regim**

diabetic, 8 cu regim desodat și una cu regim hipocaloric, meniul existent era doar pentru regimul alimentar normal. Se recomandă adaptarea și administrarea diferențiată a meniului și hranei servite, în funcție de regimurile medicale recomandate beneficiarilor centrului.

În ceea ce privește **hrănirea persoanelor cu tulburări de deglutiție**, din discuția cu conducerea centrului și cu personalul de specialitate, a reieșit faptul că **nu există o evidență clară a beneficiarilor** cu dificultăți de înghițire, deși erau beneficiari cu un astfel de istoric medical (obstrucție cu bol alimentar a căilor respiratorii superioare remisă).

Având în vedere faptul că aceste situații, specifice patologiei existente la rezidenții centrului, pot provoca incidente cu urmări grave, chiar deces, **echipa de vizită recomandă întocmirea și actualizarea permanentă a situației nominale cu beneficiarii care prezintă frecvente tulburări de deglutiție și stabilirea unei conduite corespunzătoare, sub aspect procedural, a personalului de îngrijire, privind asistarea și supravegherea acestor persoane, la servirea mesei, combinarea și porționarea corespunzătoare a alimentelor periculoase, precum și mixarea lor, pentru ca acestea să poată fi înghițite fără dificultate de cei aflați în această situație, vezi Standardul 1 al Modulului III, din Anexa I la Ordinul nr. 82/ 2019, respectiv, *Beneficiarul este evaluat din punct de vedere al stării generale și gradului de autonomie și comunicare, al nevoilor specifice de abilitare și reabilitare, al nevoii de menținere sau dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și integrare, de asistență și îngrijire, al nevoilor educaționale, culturale, al riscurilor posibile, eventualelor dependențe (droguri, alcool, tutun, altele), precum și al intereselor vocaționale și abilităților lucrative.***

e. asistența psiho-socială, recuperare/reabilitare

În ceea ce privește serviciile de asistență psiho-socială și abilitare/ reabilitare, acordate beneficiarilor în cadrul centrului, acestea se realizau de către un asistent social principal, angajat cu normă de 2 ore/zi, un terapeut ocupațional angajat cu normă de 2 ore/zi, un medic primar psihiatru cu contract de prestări servicii, un psiholog cu contract de prestări servicii și un kinetoterapeut cu contract de prestări servicii.

Asistența psihologică este acordată beneficiarilor din cadrul centrului, în baza unui contract de prestări servicii, încheiat cu un cabinet de psihologie, reprezentat de către un psiholog specialist autonom în psihologie clinică. Serviciile de specialitate stabilite prin contract (2 ore/zi), constau în evaluarea/ reevaluarea psihologică a beneficiarilor și consilierea psihologică a acestora.

În procesul de evaluare a proceselor psihice, doamna psiholog utilizează instrumente standardizate, precum Matricile Progresive Raven.

În urma realizării evaluărilor psihologice, doamna psiholog consemnează în fișele psihologice nivelul dezvoltării intelectuale a beneficiarului, caracteristicile dominante identificate în profilul psihologic și recomandările psihologice propuse, de regulă acestea fiind susținere emoțională, menținerea unui climat adecvat particularităților individuale ale beneficiarului.

De asemenea, beneficiarilor le sunt întocmite Planuri personalizate de viitor, prin care sunt planificate serviciile de consiliere psihologică. Astfel, consultându-se dosarele beneficiarilor, s-au identificat programări săptămânale la sesiuni de terapie suportivă și la programe de consiliere, participarea lunară la acțiuni de recreere și petrecere a timpului liber, iar anual implicarea în procesul de selectare a unor acțiuni cu scopul luării unor decizii. Aceste Planuri personalizate de viitor sunt realizate și pentru serviciile de îngrijire și asistență.

Consilierea psihologică este consemnată în fișa de consiliere, în care sunt menționate intervenția și durata acesteia. Consilierea are, de regulă, ca obiective: dezvoltarea comportamentului adecvat situațiilor sociale, dezvoltarea atenției și gândirii pozitive, adecvarea emoțiilor, conștientizarea de sine, evitarea situațiilor de izolare socială și depresie, optimizarea și dezvoltarea personală, autocunoaștere.

Beneficiarii sunt evaluați multidisciplinar, iar în baza evaluării nevoilor individuale și situației personale a fiecăruia, sunt stabilite serviciile de îngrijire și asistare.

Astfel, aceștia sunt evaluați de către echipa multidisciplinară, din punct de vedere al stării generale și gradului de autonomie și comunicare, al nevoilor specifice de abilitare și reabilitare, al nevoii de menținere sau dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și integrare, de asistență și îngrijire, al nevoilor educaționale, culturale, al riscurilor posibile, eventualelor dependențe (droguri, alcool, tutun), precum și al intereselor vocaționale și abilităților lucrative, iar rezultatele sunt consemnate în Fișa de evaluare.

Fișele de evaluare sunt realizate separat, pe cele trei niveluri de funcționalitate, bio-psiho-social, respectiv în Modulul I sunt vizate **aspectele sociale** (asistent social), în Modulul II, cele care țin de **starea generală și gradul de autonomie și comunicare** (asistent medical/medic), Modulul III vizează aspectele care țin de **procesele psihice** (psiholog), Modulul IV abordează elemente de **terapie ocupațională** (terapeut ocupațional) iar în Modulul V, se evaluează ceea ce ține de **kinetoterapie** (kinetoterapeut). Fișele de evaluare sunt revizuite la 6 luni. Întrucât s-au identificat **fișe de evaluare care nu erau semnate de beneficiari sau reprezentanții legali ai acestora**, echipa de vizită **recomandă ca aceste documente, să fie**

semnate de beneficiari sau de reprezentanții lor legali, în acord cu prevederile Anexei 1 a Ordinului Nr. 82/2019, respectiv Standardul 1 Evaluare, Modulul III- Evaluare și Planificare, respectiv, *Echipa multidisciplinară aduce Fișa de evaluare la cunoștința beneficiarului sau a reprezentantului legal și fiecare dintre părți o semnează.*

Fiecare persoană asistată în centru beneficia de servicii conform unui **Plan personalizat**, întocmit pe baza Fișei de evaluare. Prin planul personalizat se stabilesc activitățile de sprijin care i se asigură beneficiarului pe perioada rezidenței, precum și personalul implicat. Planul se elaborează în baza evaluării nevoilor beneficiarului, a datelor cuprinse în documentele emise de structurile specializate în evaluarea complexă, în evaluările și recomandările medicale, în documentele emise de alte structuri de specialitate și cuprinde informații privind serviciile acordate pentru a acoperi nevoile de îngrijire personală, menținerea și ameliorarea stării de sănătate și a autonomiei fizice și psihice, nevoile de recuperare/reabilitare funcțională (psihică și/ sau fizică), nevoile de integrare/ reintegrare socială. Planul personalizat se revizuieste o dată la 6 luni.

De asemenea, fiecărui beneficiar îi este întocmită câte o Fișă de identificare riscuri, un Plan de acțiune, iar lunar sunt întocmite Fișa de monitorizare a serviciilor acordate și Raportul de monitorizare întocmit de către managerul de caz.

Având în vedere că majoritatea beneficiarilor au nevoie permanentă de sprijin, în cadrul planurilor personalizate erau recomandate de către echipa de evaluare, activități în care aceștia să fie implicați, respectiv:

Activitățile de menținere/dezvoltare a aptitudinilor cognitive, care constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru ca beneficiarii să învețe să-și folosească simțurile pentru a explora obiecte, să dezvolte elemente din învățarea de bază: copierea, învățarea prin acțiuni cu două sau mai multe obiecte sau prin joc simbolic, dobândirea limbajului suplimentar, repetarea, dobândirea de concepte legate de caracteristicile lucrurilor, persoanelor sau evenimentelor, dezvoltarea competenței de a citi, scrie, socoti, dezvoltarea concentrării, menținerea atenției asupra unor acțiuni/sarcini pe o durată adecvată, dezvoltarea gândirii, identificarea de răspunsuri și soluții la întrebări sau situații din programul zilnic, selectarea unei opțiuni pentru luarea unei decizii și ducerea la îndeplinire a acesteia etc.

Activitățile de menținere/dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, precum:

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor zilnice ale beneficiarilor**, care constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru realizarea unei sarcini unice, îndeplinirea unor sarcini multiple, pentru organizarea, planificarea și finalizarea programului zilnic, exerciții pentru gestionarea

timpului, pentru a face față stresului, situațiilor de tensiune, urgență sau criză, pentru autocontrolul comportamentului și exprimării emoțiilor adecvate;

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor de comunicare a beneficiarilor** sunt recomandate de asemenea de echipa de evaluare în planurile personalizate și constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru comunicare prin mesaje verbale și non-verbale, dezvoltarea limbajului mimico-gestual, dezvoltarea abilităților de a schimba idei/conversa, de a discuta cu una sau mai multe persoane, utilizarea instrumentelor de comunicare;

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor de mobilitate**, recomandate constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru schimbarea poziției corpului, mutarea corpului dintr-un loc în altul, pentru mutarea sau manipularea obiectelor folosind mâna, degetele, brațul, alte părți ale corpului, pentru deplasarea prin mers sau alte forme, deplasarea folosind echipamente sau mijloace de transport;

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor de autoîngrijire**, constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru învățarea acțiunilor de spălat și șters corpul sau părțile corpului, de îngrijit pielea, dinții, părul, unghiile, nasul, de realizat toaleta intimă, de îmbrăcat/ dezbrăcat, de mâncat/ băut, altele. Activitățile cuprind totodată exerciții de conștientizare privind alegerea îmbrăcămintei și încălțămintei în mod adecvat, ținând cont de anotimp și eveniment, de păstrare în ordine și curățenie a obiectelor personale;

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor de autogospodărire** constau în: aplicarea de tehnici și exerciții necesare pentru prepararea și servirea hranei, întreținerea veselei și tacâmurilor, curățenia spațiului propriu, gestionarea deșeurilor, curățenia și aranjarea îmbrăcămintei și încălțămintei, îngrijirea dispozitivelor de sprijină (ochelari, lupe, scaun rulant, cadru de mers etc.), achiziționarea de bunuri;

- **menținerea/ dezvoltarea deprinderilor de interacțiune** constau în: aplicarea de tehnici și exerciții pentru ca beneficiarii să învețe acțiuni și comportamente necesare pentru stabilirea de interacțiuni simple sau complexe cu membrii familiei, prieteni, cu persoane cunoscute sau necunoscute, educație sexuală și altele. Activitățile cuprind exerciții stimulatorii pentru dezvoltarea capacităților de a întreține o conversație, de a se comporta în diferite situații (vizite, slujbe religioase, cinema) sau de a apela la diferite servicii (taxi, tren, metrou, informații).

Activitățile de recuperare, abilitare/ reabilitare se realizează individual, constând în principal în ședințe de fizio-kinetoterapie.

Activitățile de informare și consiliere socială se efectuează de către asistent social, conform planificării din planul personalizat și constau în: informare și consiliere cu privire la drepturile și facilitățile sociale existente, informare și sprijin pentru realizarea demersurilor

pentru obținerea de echipamente asistive și tehnologii de acces, informare despre facilitățile oferite de cabinete medicale, servicii de abilitare și reabilitare, informare despre activități și servicii alternative sau complementare oferite de furnizori sociali privați, îndeosebi organizații neguvernamentale, sprijin pentru identificare locuri de muncă, identificarea facilităților angajării persoanelor cu dizabilități, etc.

Registrele centrului

Centrul încurajează menținerea legăturii beneficiarilor cu familia sau prietenii și pune la dispoziția lor mijloace de comunicare în acest sens, astfel, în **Registrul de vizite**, pe parcursul anului 2026 fiind consemnate două vizite în data de 3 februarie, din partea rudelor a doi beneficiari, iar pe parcursul anului 2025, au fost consemnate cinci vizite acordate beneficiarilor.

Totodată, beneficiarii pot părăsi centrul în baza unui bilet de voie, aceste ieșiri fiind consemnate în **Registrul biletelor de voie**, iar ieșirile în familie sunt consemnate în **Registrul ieșirilor în familie**, respectiv 11 consemnări, pentru una sau mai multe zile, pentru beneficiari diferiți.

Centrul aplică anual chestionare pentru cunoașterea părerii beneficiarilor despre activități/servicii, acestea regăsindu-se în dosarele beneficiarilor.

În ceea ce privește sesizările și reclamațiile, pe holul de la intrarea principală în centru, beneficiarii aveau la dispoziție o cutie destinată colectării de sugestii, sesizări sau reclamații, care, în eventualitatea depunerii, se consemnau în **Registrul de sugestii și reclamații** al centrului. Atât cutia pentru colectare cât și registrul respectiv **nu conțineau niciun material sau consemnare în acest sens**, iar cutia pentru colectare **nu avea o etichetă care să indice destinația ei**, astfel, echipa de vizită recomandă ca ea să fie etichetată/ marcată corespunzător, astfel încât să poată fi identificată și utilizată, după caz, de către beneficiari.

De asemenea centrul deține **Registrul cazurilor de abuz, neglijare, exploatare, violență**, care nu conține consemnări.

Potrivit Registrului de incidente deosebite, pe parcursul anului 2025, au fost înregistrate 6 evenimente deosebite. Astfel, au fost consemnate, o situație în care un beneficiar a manifestat stări de agitație psiho-motorie, respectiv acte de violență asupra personalului, situație care a determinat internarea acelei persoane în secția de Psihiatrie din cadrul Spitalului Județean Alba, o situație referitoare la un deces, rezultat în urma unui stop cardio respirator, în Spitalul Orășenesc Câmpeni, iar celălalte 4 consemnări fac referire la situații în care beneficiarii au manifestat stări alterate de sănătate, respectiv confuzie, pierderea echilibrului,

funcții vitale oscilante, cazuri în care a fost solicitat serviciul de urgență, fiind efectuate consulturi de specialitate în cadrul unităților de primiri urgențe și spitalizări în funcție de patologia prezentată.

Pe parcursul anului 2026, până la data vizitei, a fost înregistrat un eveniment deosebit, constând în decesul unui beneficiar ca urmare a unui posibil act suicidal, sinucidere prima facie.

Referitor la Registrele existente în centru, acestea nu erau numerotate, șnuruite/ sigilate și înregistrate în Registrul unic al centrului. Se recomandă remedierea acestei situații, în sensul respectării elementelor specifice privind forma și conținutul unui registru, adică, numerotarea, șnuruirea/ sigilarea și înregistrarea acestora în Registrul principal al centrului.

În urma vizitării tuturor spațiilor destinate beneficiarilor și a discuțiilor cu aceștia și cu personalul prezent la serviciu, **nu au fost identificate obiecte sau elemente care să constituie indicii privind situații de abuz fizic sau emoțional, de neglijare sau de exploatare a beneficiarilor.**

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Maria Eliseea Baia de Arieș, județul Alba, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. **Întocmirea și actualizarea permanentă a situației nominale cu beneficiarii care prezintă frecvente tulburări de deglutiție și stabilirea unei conduite corespunzătoare, sub aspect procedural, a personalului de îngrijire, privind asistarea și supravegherea acestor persoane la**

servirea mesei, porționarea corespunzătoare a alimentelor periculoase, precum și mixarea lor, pentru ca acestea să poată fi înghițite fără dificultate de cei aflați în această situație;

2. Adaptarea și administrarea diferențiată a meniului și hranei servite, în funcție de regimurile medicale recomandate beneficiarilor centrului;

3. Aducerea la cunoștință și semnarea documentelor referitoare la evaluarea beneficiarilor, de către aceștia sau reprezentanții lor legali;

4. Respectarea elementelor specifice privind forma și conținutul unui registru, în cazul tuturor registrelor centrului, respectiv, numerotarea, șnuruirea/ sigilarea și înregistrarea acestora în Registrul de intrări/ ieșiri al centrului/ asociației, după caz;

5. Etichetarea/ marcarea corespunzătoare a cutiei de colectare sugestii și reclamații, astfel încât aceasta să poată fi identificată și utilizată, după caz, de către beneficiari.